Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (четвърти състав)

20 март 2019 година*

„Държавни помощи — Помощи, предоставени от Испания в полза на някои професионални футболни клубове — Гаранция — Решение, с което помощите се обявяват за несъвместими с вътрешния пазар — Предимство — Задължение за мотивиране“

По дело T-766/16

Hércules Club de Fútbol, SAD, установен в Аликанте (Испания), за който се явяват S. Rating и Y. Martínez Mata, адвокати,

жалбоподател,

подпомаган от

Кралство Испания, представлявано първоначално от A. Gavela Llopis и M.J. García-Valdecasas Dorrego, впоследствие от M.J. García-Valdecasas Dorrego, в качеството на представители,

встъпила страна,

срещу

Европейска комисия, за която се явяват G. Luengo, B. Stromsky и P. Němečková, в качеството на представители,

ответник,

с предмет искане на основание член 263 ДФЕС за отмяна на Решение (ЕС) 2017/365 на Комисията от 4 юли 2016 година относно държав[н]а помощ SA.36387 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2013/CP), приведена в действие от Испания в полза на Valencia Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportiva, Hércules Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportiva и Elche Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportiva (ОВ L 55, 2017 г., стр. 12)

ОБЩИЯТ СЪД (четвърти състав)

състоящ се от: H. Kanninen (докладчик), председател, J. Schwarcz и L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín, съдии,

секретар: I. Dragan, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 14 септември 2018 г.,

* Език на производството: испански.

постанови настоящото

Решение

Обстоятелствата по спора

1 Жалбоподателят, Hercules Club de Fútbol, SAD, е професионален испански футболен клуб, установен в Аликанте, област Валенсия (Испания).

2 Fundación Hércules de Alicante (наричана по-нататък „Fundacion Hercules“) е организация с нестопанска цел, чийто предмет на дейност е свързан с дейността на жалбоподателя. По силата на разпоредбите на устава и правилника на Fundacion Hercules членовете на съвета на директорите на жалбоподателя законово са членове на управителния орган на Fundacion Hercules.

3 На 26 юли 2010 г. Instituto Valenciano de Finanzas (наричан по-нататък „IVF“), финансовата институция на Generalitat Valenciana (автономна област Валенсия, Испания), предоставя на Fundacion Hercules гаранция за банков заем в размер на 18 млн. EUR от Caja de Ahorros del Mediterráneo (наричана по-нататък „CAM“) с цел да придобие някои акции, емитирани от жалбоподателя в рамките на увеличението на капитала, за което последният е взел решение. В резултат на увеличаването на капитала Fundacion Hercules придобива 81,96 % от акциите на жалбоподателя.

4 Гаранцията е покривала 100 % от главницата на заема, ведно с лихвите и разходите по гарантираната сделка. В замяна на това Fundacion Hercules е трябвало да плати годишна гаранционна премия от 1 % в полза на IVF. Освен това като насрещна гаранция IVF е получил залог върху акциите на жалбоподателя, придобити от Fundacion Hercules. Временно, до залагането на акциите, е било предвидено, че IVF получава гаранция от собственика на стадион José Rico Pérez, Aligestión Integral SA (наричан по-нататък „Aligestión“), и залога върху акциите на жалбоподателя, притежавани от Aligestión. Срокът на пораждащия гаранцията заем е бил пет години. Лихвеният процент на пораждащия гаранцията заем е бил фиксиран лихвен процент от 4 % през първите 36 месеца и 1-годишен Euribor + 2 % марж през последните 24 месеца. Освен това е била наложена 0,5 % такса ангажимент. Гарантираното погасяване на заема (главница и лихва) трябвало да се осъществи чрез продажбата на акциите на жалбоподателя, придобити от Fundacion Hercules.

5 След предоставянето на държавната гаранция от IVF пораждащият гаранцията заем не е бил изплатен от Fundacion Hercules. В резултат на това на 24 януари 2012 г. IVF, за да изпълни своите правни задължения като гарант, възстановява сумата от 18,4 млн. EUR на CAM, встъпва в правата на последната като кредитор по въпросния заем и впоследствие започва съдебно производство срещу Fundacion Hercules с цел да си възстанови горепосочената сума.

6 След като е информирана за наличието на предполагаеми държавни помощи, предоставени от автономна област Валенсия под формата на гаранции по банкови заеми в полза на Valencia Club de Fútbol, SAD, на жалбоподателя и Elche Club de Fútbol, SAD, на 8 април 2013 г. Европейската комисия приканва Кралство Испания да представи коментарите си по тази информация. Последното ѝ отговаря на 27 май и на 3 юни 2013 г.

7 С писмо от 18 декември 2013 г. Комисията уведомява Кралство Испания за решението си да открие процедурата по член 108, параграф 2 ДФЕС. С писмо от 10 февруари 2014 г. Испания представя коментарите си по решението за откриване.

8 В хода на официалната процедура по разследване Комисията получава коментари и сведения от Кралство Испания, IVF, Liga Nacional de Fútbol Profesional, Valencia Club de Fútbol и Fundacion Valencia Club de Fútbol.

9 С Решение (ЕС) 2017/365 от 4 юли 2016 година относно държа[в]на помощ SA.36387 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2013/CP), приведена в действие от Испания в полза на Valencia Club de Fútbol, SAD, Hércules Club de Fútbol, SAD и Elche Club de Fútbol, SAD (ОВ L 55, 2017 г., стр. 12, наричано по-нататък „обжалваното решение“), Комисията приема по-конкретно, че държавната гаранция, предоставена от IVF на 26 юли 2010 г. във връзка с банков заем, отпуснат на Fundación Hercules с цел записването на акции на жалбоподателя в рамките на увеличението на капитала, за което последният е взел решение (наричана по-нататък „спорната мярка“), представлява помощ, която е незаконна и несъвместима с вътрешния пазар, в размер на 6 143 000 EUR (член 1 от обжалваното решение). Като последица от това Комисията разпорежда на Кралство Испания да възстанови посочената помощ от жалбоподателя (член 2 от обжалваното решение), като възстановяването е трябвало да се извърши „незабавно и ефективно“ (член 3 от обжалваното решение).

10 В обжалваното решение, на първо място, Комисията приема, че разглежданата мярка, предоставена от IVF, използва държавни ресурси и е вменима на Кралство Испания. На второ място, получателят на помощта бил жалбоподателят, а не Fundacion Hercules, която е действала като финансов пренос, особено с оглед на целта на мярката, която била предназначена да улесни финансирането на увеличението на капитала на жалбоподателя. Финансовото положение на жалбоподателят към момента на предоставяне на въпросната мярка обаче било такова на предприятие в затруднение по смисъла на точка 10, буква а), както и на точка 11 от Насоките на Общността за държавните помощи за оздравяване и преструктуриране на предприятия в затруднение (ОВ C 244, 2004 г., стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 4, стр. 187, наричани по-нататък „Насоките за оздравяване и преструктуриране“). От гледна точка на критериите, определени в Известието на Комисията относно прилагането на членове [107] и [108 ДФЕС] по отношение на държавните помощи под формата на гаранции (ОВ C 155, 2008 г., стр. 10, наричано по-нататък „Известието относно гаранциите“), и като се отчита финансовото положение на жалбоподателя, както и условията на държавната гаранция, от която той се е ползвал, Комисията стига до заключението за наличие на недължимо предимство, които е можело да наруши или да заплаши да наруши конкуренцията и да засегне търговията между държавите членки. Освен това в обжалваното решение Комисията измерва количествено евентуално отпуснатия на жалбоподателя елемент на помощ, като се основава на референтния лихвен процент, приложим съгласно нейното съобщение относно преразглеждане на метода за определяне на референтните и сконтови лихвени проценти (ОВ C 14, 2008 г., стр. 6), поради липсата на възможно значително сравнение въз основа на подобни операции на пазара. При количественото определяне на спорната помощ Комисията приема, че стойността на акциите на жалбоподателя, дадени като залог на IVF, като насрещна гаранция, е почти нулева. Накрая, Комисията приема в обжалваното решение, че спорната помощ е несъвместима с вътрешния пазар, особено от гледна точка на принципите и условията, посочени в Насоките за оздравяване и преструктуриране.

Производство и искания на страните

11 С жалба, подадена в секретариата на Общия съд на 7 ноември 2016 г., жалбоподателят моли Общия съд:

– да отмени обжалваното решение,

– да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

12 С отделен акт, подаден в секретариата на Общия съд на същата дата, жалбоподателят подава молба за допускане на обезпечение с цел да бъде постановено спиране на изпълнението на член 2 от обжалваното решение в частта му, в която се разпорежда възстановяването на помощта.

13 Комисията подава писмената си защита в секретариата на Общия съд на 20 януари 2017 г. и иска от Общия съд:

– да отхвърли жалбата като неоснователна,

– да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

14 На 7 март 2017 г. жалбоподателят подава писмена реплика в секретариата на Общия съд.

15 С решение от 29 март 2017 г. председателят на четвърти състав на Общия съд допуска встъпването на Кралство Испания в подкрепа на исканията на жалбоподателя.

16 На 19 април 2017 г. Комисията подава писмена дуплика в секретариата на Общия съд.

17 На 19 юни 2017 г. Кралство Испания представя своето становище при встъпване в секретариата на Общия съд.

18 То моли Общия съд:

– да уважи жалбата и да отмени обжалваното решение,

– да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

19 Комисията представя становището си по писменото становище при встъпване в секретариата на Общия съд на 27 юли 2017 г.

20 С писмо от 17 август 2017 г. жалбоподателят посочва, че желае да бъде изслушан в хода на съдебното заседание.

21 С определение от 22 март 2018 г., Hércules Club de Fútbol/Комисия (T-766/16 R, непубликувано, EU:T:2018:170) председателят на Общия съд отхвърля молбата за допускане на обезпечение и не се произнася по съдебните разноски.

22 С писма на секретаря на Общия съд от 13 юли 2018 г. Общият съд поставя писмени въпроси на всички страни в рамките на процесуално-организационните действия, предвидени в член 89 от неговия процедурен правилник.

23 Устните състезания и отговорите на страните на поставените от Общия съд въпроси са изслушани в съдебното заседание, проведено на 14 септември 2018 г.

24 С определение от 22 ноември 2018 г., Hércules Club de Fútbol/Комисия (C-334/18 P(R), EU:C:2018:952) съдията по обезпечителното производство на Съда отменя определението от 22 март 2018 г., Hércules Club de Fútbol/Комисия (T-766/16 R, непубликувано, EU:T:2018:170) и връща делото на Общия съд. На 28 ноември 2018 г. председателят на Общия съд се произнася с определение на основание член 157, параграф 2 от Процедурния правилник, по силата на което разпорежда спиране на изпълнението на обжалваното решение в частта му, отнасяща се до жалбоподателя, до датата на постановяване на определението, с което се слага край на обезпечителното производство.

От правна страна

По искането за провеждане на процесуално-организационни действия

25 В жалбата жалбоподателят иска от Общия съд да извърши процесуално-организационно действие, за да се запознае с някои елементи от преписката по административното производство, приключило с обжалваното решение.

26 Според жалбоподателя достъпът до всички съобщения, направени от испанските национални и регионални административни органи до Комисията в хода на административната фаза — при условие че те не се отнасят конкретно до Valencia Club de Fútbol или Elche Club de Fútbol — е необходим, за да му позволи да упражни изцяло правото си на защита и за да се поправят последиците от дискриминационното третиране, на което е бил подложен от страна на посочените органи. Впрочем от съдържанието на обжалваното решение следвало, че то се основава на неточни твърдения на испанските органи или на погрешно тълкуване на същите, което засилвало легитимността на искането му. Уважаването на искането за провеждане на процесуално-организационно действие било единственият начин жалбоподателят да допълни своите основания и доводи в подходящия момент от производството, като било отбелязано, че той е бил принуден да подаде настоящата жалба за отмяна и молба за спиране на изпълнението, без да има достъп до доводите на испанските органи, формулирани в хода на административната фаза.

27 Съгласно член 88, параграф 1 от Процедурния правилник процесуално-организационни действия могат да бъдат предприети на всеки етап от производството, служебно или по искане на някоя от главните страни. Съгласно член 89 от този правилник целта на процесуално-организационните действия е при възможно най-добри условия да се осигури подготвянето на делата за разглеждане, развитието на производствата и решаването на споровете. Те могат по-специално да се състоят в искане до страна да представи всякакви доказателства във връзка с делото (член 89, параграф 3, буква г) от Процедурния правилник).

28 Следва също да се припомни, че Общият съд трябва да прецени полезността на процесуално-организационните действия, поискани от една от главните страни (вж. в този смисъл решение от 6 юли 1999 г., Séché/Комисия, T-112/96 и T-115/96, EU:T:1999:134, т. 284).

29 За да се даде възможност на Общия съд да определи дали за правилното протичане на производството е полезно да разпореди представянето на определени документи, страната, която прави това искане, трябва да конкретизира исканите документи и да представи на Общия съд поне минимални доказателства, установяващи полезността на тези документи за нуждите на производството (решение от 17 декември 1998 г., Baustahlgewebe/Комисия, C-185/95 P, EU:C:1998:608, т. 93; вж. също решение от 16 октомври 2013 г., TF1/Комисия, T-275/11, непубликувано, EU:T:2013:535, т. 117 и цитираната съдебна практика). По този начин жалбоподателят трябва по-конкретно да представи конкретни и релевантни улики, които са от естество да обяснят с какво въпросните документи могат да имат значение за решаването на спора (вж. в този смисъл решение от 20 юли 2016 г., Oikonomopoulos/Комисия, T-483/13, EU:T:2016:421, т. 253).

30 В конкретния случай жалбоподателят се ограничава да изтъкне общи съображения, свързани с факта, че от твърдените грешки в обжалваното решение следвало да се изведе наличието на грешки в представените коментари от публичните органи в хода на административната фаза на производството, или най-малкото неправилно тълкуване на същите. По този начин жалбоподателят не доказва с какво поисканите документи биха били от значение за решаването на спора.

31 Това решение се налага в още по-голяма степен с оглед на вътрешната структура на обжалваното решение и на процедурата, довела до неговото приемане. От една страна, обжалваното решение вече ясно посочва в съображения 36—45 съдържанието на становищата на Кралство Испания, на IVF и на Автономна област Валенсия, чието представяне е поискано от жалбоподателя. От друга страна, за разлика от държавата членка, отговорна за отпускането на помощта, в процедурата по контрол върху държавните помощи заинтересованите страни нямат право да се запознаят с документите от административната преписка на Комисията (решение от 29 юни 2010 г., Комисия/Technische Glaswerke Ilmenau, C-139/07 P, EU:C:2010:376, т. 58).

32 Освен това при липсата на доказано значение на поисканото процесуално-организационно действие за разрешаването на спора, жалбоподателят не би могъл да изтъкне нарушение на неговото право на защита, произтичащо от липсата на достъп до въпросните документи (вж. по аналогия решение от 11 декември 2014 г., Van der Aat и др./Комисия, T-304/13 P, EU:T:2014:1055, т. 61).

33 Накрая, обстоятелството, че жалбоподателят е понесъл, от страна на Автономна област Валенсия, отказ за предаване на посочените документи, въпреки че според него те са били доведени до знанието на Valencia Club de Fútbol, е ирелевантно за целите на произнасянето по настоящото искане за провеждане на процесуално-организационно действие. Всъщност твърдяната дискриминация не поставя под въпрос липсата на значение за разрешаването на спора на представянето на въпросните документи.

34 Вследствие на това искането за провеждане на процесуално-организационно действие следва да се отхвърли.

По същество

35 В подкрепа на жалбата си жалбоподателят излага три основания, всички изведени от нарушение на член 107, параграф 1 ДФЕС, първото, поради това че Комисията неправилно е установила наличието на произтичащо от спорната мярка предимство, второто, повдигнато при условията на евентуалност, поради това че Комисията е установила неправилно, че посочената мярка нарушава конкуренцията и засяга търговията между държавите членки, и третото, също повдигнато при условията на евентуалност, поради допусната грешка при оценяване на размера на отпуснатата помощ.

По първото основание, изведено от грешка при идентифицирането на предимство

36 Жалбоподателят, подкрепян от Кралство Испания, разделя първото основание на две части, които следва да се разгледат последователно.

– По първата част на първото основание, отнасяща се до неправилното квалифициране като предприятие в затруднено положение

37 Жалбоподателят твърди, че не е бил предприятие в затруднено положение към датата на предоставяне на спорната гаранция. Най-напред, критериите, предвидени в точка 10, буква а) от Насоките за оздравяване и преструктуриране, не били приложими към футболния пазар. С оглед спецификите на футболния пазар единствено методът, използван от Съюза на европейските футболни асоциации (УЕФА) и от Liga Nacional de Fútbol Profesional, състоящ се от сравняване на баланса на клуб със средната стойност на баланса на други клубове, участващи в състезания в същата държава членка, бил релевантен. Жалбоподателят обаче бил в по-добра позиция спрямо средните клубове, играещи в първа и втора дивизия А на испанското първенство по футбол, и най-вече, неговото положение било сравнимо с това на целия европейски футбол.

38 Освен това според жалбоподателя към датата на предоставяне на спорната гаранция нито непогасеният дълг, нито съотношението дълг/собствен капитал са представлявали релевантни финансови показатели, като се има предвид способността на клубовете да получават заеми, която и до днес продължава да не зависи от общоприлаганата в повечето други сектори финансова рационалност, както и от капиталовите вноски в клубовете от страна на акционерите или на трети лица, които са били неограничени до влизането в сила на правилата за честна игра във финансовата сфера (financial fair-play). Накрая, при своята финансова оценка на жалбоподателя Комисията също така е трябвало да вземе предвид обстоятелството, че към датата на предоставяне на спорната гаранция последният е бил квалифициран за участие през следващия сезон в първа дивизия на испанския футболен шампионат. Кралство Испания добавя, че в обжалваното решение липсват мотиви, тъй като Комисията не отговорила на изложените в административната фаза на производството доводи относно уникалността на икономическия модел на футболните клубове.

39 Комисията оспорва доводите на жалбоподателя.

40 Следва да се припомни, че в специфичната област на държавните помощи Комисията е обвързана от рамките и известията, които приема, доколкото те не са в разрез с нормите на Договора и са приети от държавите членки. По-конкретно, тези текстове не могат да се тълкуват в смисъл, който ограничава обхвата на членове 107 ДФЕС и 108 ДФЕС, или в противоречие с целите, посочени от тях (решение от 11 септември 2008 г., Германия и др./Kronofrance, C-75/05 P и C-80/05 P, EU:C:2008:482, т. 61 и 65).

41 В конкретния случай в съображение 78 от обжалваното решение Комисията се е основала на точка 10, буква а) и точка 11 от Насоките за оздравяване и преструктуриране, за да квалифицира жалбоподателя като предприятие в затруднено положение към датата на приемане на спорната гаранция.

42 Както следва от съображения 71 и 85 от обжалваното решение, това квалифициране е релевантно според Комисията, от една страна, за да се определи пазарната цена, спрямо която да се сравни премията, свързана със спорната гаранция, и от друга страна, с цел да се прецени дали условията за изключване на наличието на помощ (точка 3.2 от Известието относно гаранциите) са били, както твърди Кралство Испания, изпълнени.

43 Критериите, посочени в точка 10, буква а) и точка 11 от Насоките за оздравяване и преструктуриране, са конкретен израз на общото съображение, изложено в точка 9 от тези насоки, съгласно което „дадено предприятие е в затруднено положение, когато то е неспособно, било чрез свои собствени ресурси или чрез средства, които може да получи от своите собственици/акционери или кредитори да се справи със загуби, които без външна намеса от страна на публичните власти почти сигурно го обричат да се оттегли от бизнеса в кратък или средносрочен период от време“.

44 С доводите си жалбоподателят не оспорва, че при нормални обстоятелства прилагането на посочените по-горе точки от Насоките за оздравяване и преструктуриране би следвало да доведе до квалифицирането му като предприятие в затруднено положение. За сметка на това жалбоподателят оспорва приложимостта на разглежданите критерии към сектор, този на футбола, който по същество се отличавал с по-голям капацитет на предприятията да получават финансиране от собствени ресурси или външни източници, независимо от тяхното финансово положение, както и с по-голяма нестабилност на приходите и активите им, които зависят основно от техните спортни резултати.

45 Тези доводи трябва да се отхвърлят поради следните причини.

46 Първо, изтъкнатият от жалбоподателя риск от колебания на приходите и на стойността на активите е обстоятелство, с което предприятията, осъществяващи дейност на пазари, различни този на професионалния футбол, също често са изправени.

47 Второ, еднократната проява на поведения, чужди на пазарната логика, подобно на действия на спонсорство, не е достатъчна, за да се постави под въпрос икономическото естество на разглежданата дейност, което вече е било признато по отношение на професионалните футболни клубове (вж. в този смисъл решение от 26 януари 2005 г., Piau/Комисия, T-193/02, EU:T:2005:22, т. 69), нито референтната рамка, която представлява частният оператор в условията на пазарна икономика за целите на анализа за наличието на предимство. Както изтъква Комисията, наличието на разглежданата мярка свидетелства допълнително за факта, че тези чужди на пазарната логика инвестиционни поведения в сектора на футбола, ако бъдат доказани, не са освободили жалбоподателя от необходимостта да използва държавна гаранция, за да извърши увеличаване на капитала.

48 Трето, понятието за предприятие в затруднено положение, така както е определено в точка 9 от Насоките за оздравяване и преструктуриране, е обективно понятие, което трябва да се преценява единствено с оглед на конкретните показатели за финансовото и икономическото състояние на съответното предприятие (решение от 6 април 2017 г., Regione autonoma della Sardegna/Комисия, T-219/14, EU:T:2017:266, т. 184). Жалбоподателят обаче се позовава основно на общи твърдения относно способността на футболните клубове да набират средства и да сключват договори за заем, които сами по себе си не са в състояние да оборят извода, до който е достигнала Комисията в обжалваното решение въз основа на индивидуалните финансови данни на жалбоподателя.

49 Четвърто, доколкото жалбоподателят се основава на сравнение на неговото финансово положение със средното финансово положение на други футболни клубове, най-напред испански, а след това европейски, следва да се отбележи, че подобно сравняване също не е съобразено с принципите, припомнени в точка 48 по-горе, които са залегнали в основата на понятието за предприятие в затруднено положение по смисъла на Насоките за оздравяване и преструктуриране. Всъщност този сравнителен подход не се основава главно на индивидуалното положение на жалбоподателя и би довел, ако бъде следван, до изваждане от контрола на държавните помощи на мерките, приемани в сектори, които са западащи, отличават се със загуби или със слаба рентабилност.

50 В това отношение следва да се отхвърли като неоснователно твърдението на жалбоподателя, че като не е използвала този сравнителен метод, Комисията е нарушила точка 97 и сл. от известието ѝ относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 ДФЕС (ОВ C 262, 2016 г., стр. 1). Всъщност сравнителният анализ, за който става въпрос в това известие, се отнася до разглежданата сделка, преценена спрямо референтна сделка, а не до финансовото положение на бенефициера.

51 Накрая, що се отнася до обстоятелството, също изтъкнато от жалбоподателя, че към датата на предоставяне на спорната гаранция той е бил квалифициран да участва в следващия сезон в първа дивизия на испанския футболен шампионат, то е представлявало несигурна перспектива за развитие от финансова гледна точка, която във всеки случай сама по себе си не е била в състояние да постави под въпрос извода, до който Комисията е достигнала въз основа на констатацията за отрицателен собствен капитал и нарастващи загуби на жалбоподателя.

52 С оглед на гореизложеното следователно първата част трябва да се отхвърли.

53 Същото се отнася и за твърдението за липса на мотиви, изтъкнато в допълнение от Кралство Испания. От една страна, както беше припомнено в точки 41—43 по-горе, Комисията е посочила критериите, въз основа на които е преценила характера на предприятие в затруднено положение

на жалбоподателя, подробно излагайки в съображение 78 от обжалваното решение прилагането им в конкретния случай. От друга страна, съгласно постоянната съдебна практика Комисията не е длъжна да изрази позиция по всички доводи, приведени пред нея от заинтересованите лица, а за нея е достатъчно да изложи фактите и правните съображения, които са от съществено значение в контекста на решението (вж. решение от 30 април 2014 г., Hagenmeyer и Hahn/Комисия, T-17/12, EU:T:2014:234, т. 173 и цитираната съдебна практика). Както обаче е видно от разглеждането от Общия съд на настоящата част, без да допусне грешка и следователно основавайки се на релевантните правни и фактически обстоятелства, Комисията е заключила в обжалваното решение, че към датата на предоставяне на спорната гаранция жалбоподателят е бил предприятие в затруднено положение.

– По втората част от първото основание, отнасяща се до погрешната преценка на предложените насрещни гаранции

54 Жалбоподателят изтъква, че в обжалваното решение Комисията не е взела предвид естеството и обхвата на насрещните гаранции, предложени на IVF в замяна на предоставянето на спорната гаранция. Всъщност насрещната гаранция, предложена от Aligestión, който бил главният акционер на жалбоподателя, не представлявала временна гаранция, а солидарно поръчителство, което продължавало да обвързва Aligestión, докато Автономна област Валенсия, надзорен орган на Fundacion Hercules и непряк получател на солидарната гаранция посредством IVF, не разреши залагането на акциите на жалбоподателя, придобити от Fundacion Hercules.

55 От една страна, обаче Aligestión било платежоспособно предприятие със значително недвижимо имущество и бенефициер по-специално на процент от брутните приходи на жалбоподателя, които следвало да се увеличат с влизането на клуба в първа дивизия на испанския футболен шампионат. От друга страна, правомощието да разреши залога на акциите на жалбоподателя, на практика позволявало на автономна област Валенсия да постави прекратяването на предоставеното от Aligestión твърдяно временно обезпечение в зависимост от предварителното преструктуриране на дълга на жалбоподателя от Aligestión, по начин че да гарантира за Автономна област Валенсия стойността на така заложените акции.

56 Следователно предоставената от IVF гаранция е била направена при пазарни условия. Според жалбоподателя в това отношение е без значение това, че не е бил спазен критерият за таван от 80 % от гарантирания заем, определен в Известието относно гаранциите, тъй като Комисията не е можела само на това основание да се освободи от задължението за анализ на съответствието на спорната гаранция с пазарните условия в контекста на сектор, този на спорта, който е предмет на специална защита по силата на член 165 ДФЕС. На етапа на писмената реплика жалбоподателят представя съдебно решение, потвърждаващо, че IVF се е обърнал към Aligestión в качеството на солидарен гарант и продължава да го прави до днес.

57 Комисията отвръща, че направеното от жалбоподателя характеризиране на Aligestión като солидарен гарант, освен че е в разрез със самото съдържание на гаранцията и с потвърждението от испанските органи в хода на административната процедура, е и трудно съвместимо с избора на IVF да предяви иск срещу Fundacion Hercules, а не срещу Aligestión, вследствие на възстановяването от IVF на заема, сключен с CAM. Освен това Комисията отбелязва, че ако Aligestión действително е бил в състояние да гарантира пряко заема, както твърди жалбоподателят, тогава предоставянето на гаранцията от IVF е било безсмислено. Във всеки случай Комисията счита, че фактът, че солидарната гаранция от Aligestión в крайна сметка не придобила „временен“ характер, произтича от обстоятелствата, настъпили след мярката за предоставяне на гаранцията и които поради това са без значение за установяването на наличието на предимство.

58 Предварително и преди да се постави въпросът за твърдения погрешен характер на преценката, направена от Комисията в обжалваното решение на предоставената от Aligestión насрещна гаранция, следва да се отбележи, че обжалваното решение не съдържа никакъв анализ на отражението на посочената насрещна гаранция върху определянето на предимство.

59 Съгласно постоянната съдебна практика обаче липсата или непълнотата на мотивите спадат към съществените процесуални нарушения по смисъла на член 263 ДФЕС и представляват абсолютно основание за отмяна, което може, дори трябва да бъде служебно повдигнато от съда на Европейски съюз (вж. решение от 2 декември 2009 г., Комисия/Ирландия и др., C-89/08 P, EU:C:2009:742, т. 34 и цитираната съдебна практика).

60 С оглед на гореизложеното Общият съд е длъжен да се произнесе по наличието на евентуално неизпълнение на задължението за мотивиране и за тази цел да изслуша страните, както е направил в рамките на процесуално-организационните действия от 13 юли 2018 г., а след това в съдебното заседание от 14 септември 2018 г.

61 Следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика обхватът на задължението за мотивиране зависи от естеството на разглеждания акт и от контекста, в който е приет. В мотивите трябва по ясен и недвусмислен начин да са изложени съображенията на институцията, така че, от една страна, да се даде възможност на заинтересованите лица да се запознаят с основанията за взетата мярка, за да могат да защитят правата си и да проверят дали решението е обосновано или не, а от друга страна, да се даде възможност на съда на Съюза да упражни контрол за законосъобразност. Не се изисква мотивите да уточняват всички относими фактически и правни обстоятелства, доколкото въпросът дали мотивите на определен акт отговарят на изискванията на член 296 ДФЕС, следва да се преценява с оглед не само на текста, но и на контекста, както и на съвкупността от правни норми, уреждащи съответната материя (вж. решение от 18 януари 2012 г., Djebel — SGPS/Комисия, T-422/07, непубликувано, EU:T:2012:11, т. 52 и цитираната съдебна практика).

62 В настоящия случай в обжалваното решение е посочена само веднъж предоставената от Aligestión насрещна гаранция, при описанието на разглежданата мярка, а след това тя повече не се споменава. Така в съображенията на обжалваното решение във връзка с определянето на наличието на помощ и с нейното количествено определяне не е направено никакво позоваване на посочената насрещна гаранция. По-специално, от съображение 93 от обжалваното решение следва, че за да се прецени от гледна точка на условията на пазара размерът на премията на гаранцията, изисквана от IVF в рамките на разглежданата мярка, обжалваното решение посочва само едно-единствено обезпечение, залога в полза на IVF на акциите на жалбоподателя, записани от Fundacion Hercules, с изключение на всяко друго обезпечение, и по-специално на предоставената от Aligestión насрещна гаранция.

63 В отговор на писмения въпрос на Общия съд по този въпрос Комисията обаче изтъква, че от позоваването на „временния“ характер на разглежданата насрещна гаранция, както и от изложението на последиците от неплащането на Fundacion Hercules в съображение 10 от обжалваното решение, тоест направения от IVF избор да се суброгира в правата на кредитора на фондацията и да се обърне срещу нея, следва, че предоставената от Aligestión насрещна гаранция не е била „ефективна“ и следователно не е трябвало да бъде проучена в по-голяма степен предварително.

64 Тази липса на „ефективен“ характер се потвърждава от становището на Кралство Испания в хода на административната фаза, което е посочило, че „IVF е получил насрещни гаранции за въпросните гаранции, по специално залог върху акциите, придобити от фондациите (Fundaciones) с гарантираните заеми“ (съображение 38 от обжалваното решение), както и от съдържанието на предоставената от Aligestión насрещна гаранция, от което според Комисията

било видно, че тя е била предоставена за ограничен период от време и е трябвало да приключи след изпълнението на редица условия, които според информацията, с която разполага Комисията, е трябвало да настъпят в рамките на кратък период от време.

65 По този начин с доводите си Комисията поддържа по същество, че липсата на релевантност на предоставената от Aligestión насрещна гаранция за характеризирането на наличието на предимство произтича в достатъчна степен от обжалваното решение и обосновава това, че последното не съдържа конкретни разсъждения по този въпрос.

66 В това отношение следва най-напред да се отбележи, че изтъкнатият от Комисията пред Общия съд факт, че условията за прекратяване на ангажимента за солидарна гаранция на Aligestión трябвало да настъпят в кратък период от време, не произтича от обжалваното решение.

67 По-нататък, споменаването в съображение 10 от обжалваното решение на факта, че IVF е възстановил размера на дълга, поет от Fundacion Hercules, а след това е встъпил в правата на банката кредитор, като е подал съдебен иск срещу тази фондация, не дава информация относно евентуално активираните от IVF обезпечения и във всеки случай по никакъв начин не позволява да се заключи, че в края на административното производство Комисията е считала предоставената от Aligestión насрещна гаранция за лишена от ефективност.

68 Накрая, резюмето на коментарите на Кралство Испания, възпроизведени в съображение 38 от обжалваното решение, също не е от естество да даде сведения относно преценката от Комисията на релевантността на предоставената от Aligestión насрещна гаранция с цел да се определи наличието на предимство (вж. в този смисъл решение от 24 януари 2013 г., Frucona Košice/Комисия, C-73/11 P, EU:C:2013:32, т. 84). Освен това следва да се отбележи, че макар изрично посоченият от Комисията френски текст на обжалваното решение да навежда на мисълта, че Кралство Испания визира изключително обезпечението, направено под формата на залог на акциите на жалбоподателя и равностойните обезпечения, учредени в рамките на останалите посочени в обжалваното решение мерки, текстът на испански език на това решение, който е единствената автентична версия, може да се тълкува в обратен смисъл като означаващ, че Кралство Испания взема предвид наличието на други обезпечения.

69 От това следва, че мотивите на обжалваното решение относно предоставената от Aligestión насрещна гаранция се свеждат до констатацията за нейния временен характер, до залагането на акциите на жалбоподателя от Fundacion Hercules. В тях не се уточнява дали това обстоятелство е основание само по себе си да не се взема предвид посочената насрещна гаранция, за да се установи наличието на помощ, както и нейният размер. A fortiori в тях не се обяснява защо случаят е такъв.

70 От точка 3.2, буква г) и точка 4.2 от Известието относно гаранциите обаче е видно, че обезпеченията, учредени по повод приемането на гаранцията или на стоящия в основата заем, представляват релевантен фактор за целите на преценката на съществуването и размера на помощ. Следователно предоставената от Aligestión насрещна гаранция по принцип представлява релевантен фактор. Освен това нищо в посоченото известие не води до отхвърляне като неотносимо на обезпечение, поради това че има само „временен“ характер.

71 От това следва, че с оглед на правните норми, уреждащи съответната материя, в случая член 107, параграф 1 ДФЕС и Известието относно гаранциите, заинтересованите лица, от една страна, и съдът, от друга страна, са можели да очакват, че в обжалваното решение са изложени съображенията на Комисията относно отражението на предоставената от Aligestión насрещна гаранция върху констатацията за наличието на помощ, както и евентуално за нейния размер.

72 Нещо повече, става въпрос за част от мотивите, която е от съществено значение в контекста на обжалваното решение предвид факта, че в нея се прави изводът за „близка до нула“ стойност (съображение 93 от обжалваното решение) на единственото разгледано обезпечение, при това въпреки че нивото на предоставените на IVF обезпечения е определящо в още по-голяма степен, когато рейтингът на въпросното предприятие, в случая жалбоподателя, е лош (категория CCC, вж. съображение 83 от обжалваното решение).

73 Освен това следва да се отбележи, че в обжалваното решение не е споменат срокът, в който акциите на жалбоподателя трябвало да бъдат предоставени като залог на IVF от Fundacion Hercules, като същевременно се посочва, че именно това събитие ще освободи Aligestión от неговите задължения по силата на „временната“ насрещна гаранция, предоставена на IVF. Обжалваното решение следователно не съдържа данни, позволяващи да се направи извод за продължителността на прилагане на тази „временна“ насрещна гаранция и следователно за вероятността тя да бъде в сила или не, в случай че предоставената от IVF гаранция бъде активирана.

74 Така от обжалваното решение нито изрично (вж. т. 67 по-горе), нито имплицитно произтича, че предоставената от Aligestión насрещна гаранция е била с кратък срок. Дори да се предположи, както Комисията явно поддържа, че указването на срока на предоставената от Aligestión насрещна гаранция може да представлява елемент от контекста, който може да намали обхвата на нейното задължение за мотивиране, се налага следователно изводът, че това указание не е посочено в обжалваното решение.

75 От това следва, че Комисията е трябвало да обясни в обжалваното решение по какъв начин евентуално тя е взела предвид тази насрещна гаранция.

76 С оглед на гореизложеното следва да се приеме, че обжалваното решение е опорочено поради липса на мотиви.

77 С оглед на тази липса на мотиви Общият съд не може да се произнесе по основателността на доводите, изтъкнати от жалбоподателя в рамките на втората част от неговото първо основание.

78 Поради това, без да е необходимо да се разглежда останалата част от жалбата, следва обжалваното решение да се отмени в частта му, отнасяща се до жалбоподателя, поради липса на мотиви.

По съдебните разноски

79 Съгласно член 134, параграф 1 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Комисията е загубила делото, следва тя да бъде осъдена да заплати съдебните разноски в съответствие с искането на жалбоподателя.

80 Съгласно член 138, параграф 1 от Процедурния правилник държавите членки и институциите, встъпили по делото, понасят направените от тях съдебни разноски. При това положение Кралство Испания следва да понесе направените от него съдебни разноски.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (четвърти състав)

реши:

1) **Отменя Решение (ЕС) 2017/365 на Комисията от 4 юли 2016 година относно държавна помощ SA.36387 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2013/CP), приведена в действие от Испания в полза на Valencia Club de Fútbol, SAD, Hércules Club de Fútbol, SAD и Elche Club de Fútbol, SAD, в частта му, отнасяща се до Hércules Club de Fútbol, SAD.**

2) **Европейската комисия понася направените от нея съдебни разноски, както и тези на Hércules Club de Fútbol.**

3) **Кралство Испания понася направените от него съдебни разноски.**

Kanninen Schwarcz Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 20 март 2019 година.

Подписи